

(The National Interest, March 21, 2011)

Валкире америчке спољне политике: Хилари Клинтон, Саманта Пауер и Сузан Рајс

Супротно увреженом мишљењу, рат у Ираку нису произвели само неоконзервативци. За говарали су га и либерални јастребови. Побратимство две фракције гурало је заједно ту причу. Савез искован у Босни, заварен у Ираку, а затим је изгледало да се распао као да су либерални јастребови дезертирала. Али сада су либерални јастребови поново међу нама – и то са двоструким жаром.

Вашингтон пост извештава да су три саветнице – Хилари Клинтон, Сузан Рајс и Саманта Пауер – све у свему, одговорне за убеђивање председника Обама – противно саветима Роберта Гејтса и других припадника војног естаблишмента – да је бомбардовање Либије добра идеја. Пауер је осудила америчку спољну политику зато што није довољно учинила да би се избегли геноцидни ратови, конкретно у Босни и Руанди. Бил Клинтон је и сам рекао да је његов највећи жал што није интервенисао у Руанди како би зауставио крвопролиће.

Сада ове Валкире [\[1\]](#) иностраних послова желе у јахачки поход и нову хуманитарну мисију спасавања либијског народа од његових угњетача. Али хоће ли на крају бити хепиенд? Или ће то бити нова епизода у серијалу 'сумрак богова' – и још један ударац за репутацију моћне Америке?

Обама до сада није јасно рекао шта би бомбардовање заправо требало да постигне. Администрација демантује да је циљ збацивање пуковника Гадафи са власти. Али наравно да јесте. Сада када је покренута кампања бомбардовања, било би апсурдно оставити га на власти. Он би био моћнији него икада.

Пише: Џејкоб Хејлбрун
среда, 23 март 2011 12:36

Ендру Баћевић има право кад у *Вашингтон посту* [тврди](#) да је неизбежно застрањење мисије [2] : "Очекујем да овакав делимични успех доведе до позива на ширење операција у циљу промене режима". Промена режима. Дакле, Обама – а са њим и Америка – су се вратили Бушовој доктрини.

Бушова доктрина је заправо хипертрофирана верзија Вилсоновског интернационализма. Вудро Вилсон је напао више земаља него било који други председник. Ратовао је против рата. Вашингтон никада није престао да то чини.

Улози су велики за Обаму. Виши него што би му се допало. Ако успе у стварању некаквог привида демократије у Либији, ући ће у историју као велики даса. У супротном, ризикује да постане редукована верзија Џорџа Буша – и да се запетља у кучинама трећег рата. Обама је покушао да следи опрезан курс, наравно, користећи Арапску лигу као смоквин лист. Наводно, акцију предводе Французи и Британци.

Али у коначној инстанци, само Америка може предузети било какву озбиљну акцију. Сада када се укључила у работу, мора ићи до краја. Званичници администрације стално говоре да они не покушавају да убију пуковника. Па, зашто да не? Администрација се извештила у објашњавању шта све либијска интервенција није. Али, не обавестише нас шта она јесте. По том питању уточните налазе у делфијским ребусима.

Уколико би пак акција кренула по лошем, нема сумње да Обама зна коме да припише кривицу. Клинтон, Пауер и Рајс су на интервенцију ставиле свој највећи улог. Либерални јастребови и неоконзервативци требало би да се добро припреме за нову спољнополитичку катастрофу ако се сукоб у Либији претвори у племенски рат. Елем, ово је пресудни тест за идеју хуманитарне интервенције. Ако не успе, либерални јастребови ће се опет наћи обрукани. Барем док не избије следећа криза.

Џејкоб Хејлбрун је виши уредник у *The National Interest*

(Превод: **Василије Д. Мишковић**)

---

[1] **валкире** (старонордијски: *valkyrja* - "оне које бирају пале у борби") - нижа божанства у нордијској митологији, најчешће представљена у облику лепих ратница (ређе у облику гаврана или вука) које служе Одину преносећи његове поруке, одлучују ко ће погинути а затим одводе најхрабрије ратнике у Валхалу након што премину, где се припремају за коначну борбу – Рагнарк (валкире су имале власт над животом и смрти само у бици); Дужност валкира је и одлучити о исходу битке - оне одређују која ће страна победити (прим.прев.).

[2] **mission creep** – застрањење мисије (дословно: пузање, односно развлачење мисије) је продужавање и про ширење првобитних циљева пројекта или мисије, често након почетног успеха и након што је оригинални циљ остварен. Термин конотира одређена неслагања око новоусвојених циљева. Застрањење мисије се обично сматра негативним због тога што сваки успех мисије рађа све опасније и амбициозније покушаје, при чему до заустављања долази тек након коначног, често катастрофалног неуспеха. Термин је првобитно примењен искључиво на војне операције, али се онедавно користи и у многим другим областима (прим.прев.).